

[Clausager.]

var vi ikke i Fjor ved denne Tid, skønt den havde begyndt. Nu er vi enige om det, nu nøjes man med at strides om, hvori den bestaar. Nu skal jeg ikke tærskke Langhalm paa de gamle Stridigheder, jeg foretrækker at gaa til Landbrugets egne Tillidsmænd og høre, hvad de siger om Krisen, og deres Forklaring dør.

Og vi har en saadan Udtalelse. Vi har nemlig til Trods for den mørke Tid set det glædelige, at Landbrugets Tillidsmænd gennem Landbrugsforeningerne og Husmandsforeningerne har drøftet Stillingen og er kommet med en Udtalelse i fuldeste Enighed, hvad egentlig talt sjælden sker. Lad os se paa, hvad de dør siger, for det betyder meget. At Landbrugets Tillidsmænd dels fra det større, dels fra det mindre Landbrug, som desværre ikke blot er partipolitisk splittede — det fik endda være —, men ogsaa er splittede erhvervs-politisk set, i Enighed udtaler sig i Øjeblikket, lægger jeg den allerstørste Vægt paa.

Jeg maa tillade mig at citere nogle ganske faa Ord, det vil ske tiere, men jeg skal gøre det saa kort som muligt. Der siges i Udtalelsen fra Mødet den 22. Januar i Aar følgende:

„Man var enig om, at Krisens Aarsag først og fremmest maa søges i den Kendsgerning, at Landbrugets Udgifts-pristal staar i et aabenbart Misforhold til Priserne paa de Produkter, Landbruget producerer og afsætter, idet Pristallet for Landbrugets Udgifter i det hele og store ligger henved 100 pCt. højere end det bestaaende Pristal for Landbrugets Produkter.“

Jeg sætter en Streg under dette: at Krisen bestaar først og fremmest i dette Misforhold. Dernæst siger de:

„De samlede Landbrugsrepræsentanter maa stærkt fremhæve, at en saadan Tilstand ikke kan vedvare. Der maa finde en Tilpasning Sted, saa at disse Pristal bliver sammenfaldende. Mødet maa indtrængende fremhæve, at Lovgivningsmagten, Administrationen i Stat, Amt og Kommune, Organisationer og private Institutioner og Privatpersoner bør forstaa Tidens økonomiske Alvor og alle medvirke til, at den økonomiske Tilpasning finder Sted snarest muligt. Jo før dette sker, des lettere vil det være for det samlede Samfund at bære Fremtidens økonomiske Byrder.“

Det er besindige, men alligevel stærke Ord, de er fremsat i fuld Enighed, og jeg tror, at vi gør klogt i at skrive os dem bag Øret.

I øvrigt peger den første Udtalelse ikke paa mange bestemte Fremgangsmaader. Den peger paa Betimeligheden af at faa Udlaansrenten ned. Den peger paa Betydningen af, at Prisaftaler hemmes, og udtaler sin Glæde over den vedtagne Prisaftale-Lov. Og den peger paa, at Landbrugs specielle Toldbyrder, de, der hviler paa Landbrugets Driftsmidler, bør fjernes. Men ellers holder den sig i nogenlunde almindelige Vendinger til Krisens Hovedaarsag, og hvad der først og fremmest skal ske.

Det er et værdifuldt Aktstykke, og der er ikke Tvivl om, at de har den soleklareste og fuldeste Ret i deres Paapegen af, hvad der er Krisens sande Aarsag. Jeg skal saamænd ikke fordybe mig meget i det lille Hæfte, vi af og til faar fra Landbrugets Driftsbureau, hvor enhver tydeligt og klart kan se, at der hersker et skærende Misforhold mellem, hvad Landbruget faar ind for, hvad det producerer dels paa Mark, dels i Stald, og hvad det maa betale for det, det skal anskaffe af Bygninger, Bygningsmateriel, Redskaber, Maskiner og alle den Slags Ting. Men jeg vil gerne standse et lille Øjeblik ved dette, at Udtalelsen peger paa, at den egentlige Hovedaarsag til Krisen er de to Pristal, der er saa himmelvidt forskellige.

Lad os se os omkring. Det er jo egentlig en underlig Stilling, vi har erhvervs-mæssigt her i Landet, idet vi har to Slags Erhverv og to Slags Priser. Vi har en Række af Erhverv — hvoraf Landbruget er det vigtigste, men hvor Fiskeriet og Skibsfarten og en Del af Industrien, den eksporterende Industri er med —, der maa arbejde hovedsagelig med Verdensmarkedet for Øje. Vel afsættes der en Del herhjemme, men det er forholdsvis smaa Kvanta i Sammenligning med, hvad der eksporteres: De maa altsaa tage Verdensmarkedets Priser, op og ned, saaledes som de nu en Gang viser sig. Er der gyldne Tider, har man det godt, er der smaa Priser og trange Tider, har man det svært; man maa sætte Tøring efter Næring.

Og saa har vi en anden Række af Erhverv. Der er den Industri, der arbejder for Hjemmemarkedet, der er Haandværket, og saa er der desuden alle de fastlønnede og de understøttede. De har det lidt anderledes, idet de ikke har Priser, der bevæger sig op og ned, men har deres Priser mere eller mindre fastlagte, fastlagte paa forskellig Maade, f. Eks. ved Toldbestemmelser eller ved Prisaftaler, dels paa Varer, dels paa Arbejde, dels Ring-Aftaler om, hvad